

Политиздат України, 1990. 382 с. URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/pib/2010_4/PB-4/PB-4_56.pdf (дата звернення 14.04.2021).

3. Zybareva O., Pidgirna V. Deviant economy socialization of regional social systems in the lighth of scientific though. *Economy and sociology*. 2012. Vol. 4. Pp. 166-175.

4. Гарасимів Т.З. Історіографічні дослідження проблеми девіантної поведінки: тенденції та напрямки. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: Юридичні науки: зб. наук. праць. 2016. № 850. С. 173-181.

5. Бойко І.І. Теорії девіації особи. URL: http://www.iai.donetsk.ua/_u/iai/dtp/CONF/13_2003/articles/stat12.html (дата звернення 14.04.2021).

6. Мартинюк Н. Проблеми девіацій у правовій системі соціокультурних змін. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: Юридичні науки. 2017. № 861. С. 161-169.

7. Кісіль З.Р., Кісіль Р.-В.В. Природні та соціальні детермінанти формування девіантної поведінки людини. *Соціально-правові студії*. 2018. Вип. 1. С. 58-65.

УДК 340.11(043.2)

Майка К.О., здобувач вищої освіти
другого (магістерського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Шапенко Л.О., к.ю.н.

РОЛЬ ЮРИДИЧНОЇ ТЕХНІКИ В РЕФОРМУВАННІ ІНСТИТУТІВ ПРАВА І ДЕРЖАВИ

Одним із основних завдань сучасної юридичної науки є підготовка науково обґрунтованих рекомендацій щодо реформування інститутів права і держави. Вивчення питання вдосконалення законодавства потребує попереднього осмислення підходів до техніко-юридичної оцінки соціальної ефективності тих норм права, які потребують змін чи доповнень.

Нині у юридичній техніці повною мірою відображено взаємодію теорії та практики, фундаментальних і прикладних знань. І тому питання про розвиток юридичної техніки повинне розглядатися одночасно і як наукова розробка, в основі якої лежить процес формування системи наукових знань про інститут юридичної техніки, і як практичний розвиток, що полягає у вивченні юридичної техніки в контексті практики її використання компетентними органами влади для підготовки юридичних документів.

Проблематика даного питання в рамках проведення правових реформ

ґрунтується на теоретичних працях представників вітчизняної юридичної науки, зокрема Гусарева С.Д., Дзейко Ж.В., Комарова В.М., Панова М.І., Чаплюка О.Г., Косовича М.Л., Онищук І.І., Луць Л.А., Калюжного Р.А., Клімової С.М. та інших.

Науковці часто обговорюють проблеми, які пов'язані із правотворчою діяльністю в державі, якістю підготовлених проектів законодавчих та підзаконних нормативно-правових актів, якістю та ефективністю нормативно-правових приписів та їх здатністю врегульовувати суспільні відносини. Активна дискусія навколо цієї проблематики обумовлена дійсним становленням України як правової держави та формуванням національної правової системи, в основі якої повинно бути якісне та ефективне законодавство [1, с. 16].

Можна виділити ще один чинник, який впливає на активний науковий пошук у сфері створення нормативно-правового базису для регулювання суспільних відносин, – правозастосовну діяльність, яка і показує усі без винятку недоліки, прогалини, колізії, помилки нормативно-правових актів.

Правотворча діяльність в Україні являє собою досить складну і широкомасштабну діяльність уповноважених державних органів і посадових осіб та органів місцевого самоврядування з підготовки і прийняття нормативно-правових актів, що мають своїм призначенням ефективно регулювання суспільних відносин. Підготовлені нормативно-правові акти мають бути досконалими за формою і змістом, тобто задовольняти високі вимоги стосовно їх якості. Категорія «якість нормативно-правових актів» інтегрує в собі широкий спектр проблем, пов'язаних із науковим і прикладним обґрунтуванням цих актів, досконалістю техніки правотворчості, формальною визначеністю, доступністю, передбачуваністю і зрозумілістю вказаних актів [1, с. 14].

Юридична техніка покликана подати системне цілісне уявлення про юридичну професію як об'єктивно обумовлену та соціально фіксовану сферу людської діяльності, показати, чому повинен навчитися, що саме має вміти юрист-професіонал, щоб досягти позитивних результатів у фаховій діяльності.

У процесі професійної діяльності юристи виконують найрізноманітніші завдання, у зв'язку з чим їм доводиться оперувати різними методиками мислення, спілкування, фіксації процедур, виготовлення документів, прийняття рішень та надання щодо них відповідної аргументації. Уся сукупність юридично-технічних знань, наявність яких дозволяє вирішити зазначені завдання та провести певні операції, становить зміст професійної свідомості юриста, дозволяє формувати відповідну систему навичок та умінь. Юридична техніка для юриста є не тільки правилами підготовки документів та їх тлумачення, а

також і всією сукупністю принципів, вимог, правил, що представляють необхідний інструментарій для виконання професійних завдань та функцій відповідно до посади [2, с. 31]. Це пояснюється тим, що юридична техніка, з урахуванням широкого підходу до її розуміння, ототожнюється з правом в цілому або лежить в його основі, відображаючи при цьому більше аспектів правової діяльності. А отже, можна стверджувати, що юридична техніка охоплює практично всі види правової діяльності та суттєво впливає на їх якість [3, с. 54].

Ефективність впровадження дисципліни (модулів) «Юридична техніка» в навчальний процес досягається за допомогою оптимізованої системи способів, методів та засобів навчання з метою організації викладання важливої тематики та оптимального донесення інформаційного матеріалу до слухачів. Також доцільно звернути увагу на практичну спрямованість даної навчальної дисципліни, що обумовлює застосування адекватної методики, заснованої на прикладному аспекті викладання. Це передбачає не стільки опанування теоретичного матеріалу, скільки проведення організації навчальної дисципліни із застосуванням спеціально-дидактичних способів і прийомів, що є характерними для викладання саме юридичної техніки [4, с. 78].

Отже, підсумовуючи вищесказане, можна зробити висновок, що юридична техніка є одним із елементів правотворчості, який хоч і має прикладний, інструментальний характер, проте вирішує першочергові завдання щодо систематизації знань про методи та прийоми юридичної діяльності, що формуються загальною теорією права, галузевими та прикладними юридичними науками. Юридична техніка покликана подати системне цілісне уявлення про юридичну професію як об'єктивно обумовлену та соціально фіксовану сферу людської діяльності, а також розкрити основні компетентності справжнього юриста-професіонала.

Література

1. Панов М. Точність правових норм як необхідна умова якості правотворення. *Юридична техніка: доктринальні основи та проблеми викладання*: тези доп. наук.-практ. конф. (м. Харків, 30 вер. 2015 р.). Харків, 2015. С. 12-14.
2. Гусарев С. Роль юридико-технічних знань юриста у професійній діяльності юриста. *Юридична техніка: доктринальні основи та проблеми викладання*: тези доп. наук.-практ. конф. (м. Харків, 30 вер. 2015 р.). Харків, 2015. С. 30-33.
3. Калюжний Р.А., Шапенко Л.О. Наукові основи правотворчості та юридичної техніки: курс лекцій. Київ: Вид-во Людмила, 2019. 74 с.
4. Клімова С.М. Недоліки юридичної техніки викладення окремих норм Бюджетного кодексу України. *Проблеми законності*. 2017. № 138. С. 78-88.